

Antwerpse bunkers weer in harmonie

Golfbaanarchitect Dimitri van Hauwaert vernieuwt historische golfbaan

Royal Antwerp Golf Club is de tweede oudste golfbaan van het continent, na Pau in Frankrijk. De baan werd oorspronkelijk getekend door Willy Park Jr. en in 1929 hertekend en uitgebreid met nog negen holes door Tom Simpson. Onlangs heeft golfbaanarchitect Dimitri van Hauwaert zijn stempel gedrukt op de golfbaan. Bunker voor bunker wel te verstaan.

Auteur: Floris Winters

Dimitri van Hauwaert

De beroemde golfarchitect Simpson zag zijn werk niet alleen als een kunst maar ook als een vorm van wetenschap. Techniek en esthetiek zijn onafscheidelijk in het ontwerpen van een kwaliteitsgolfbaan. Dat heeft golfarchitect Dimitri van Hauwaert best begrepen. Hij heeft de opdracht gekregen alle bunkers van de championship course van RAGC te vernieuwen. De bedoeling van het project is een 'klassieke' stijl te produceren met zo weinig mogelijk onderhoud. Omdat deze Antwerpse golfclub beschikt over een oude baan met hoge reputatie, was het belangrijk voor hem hier te scoren. Hij heeft daartoe een volledige uitgebreide studie uitgevoerd. "Hole per hole visie, over de bunker locatie en een hole strategie zijn daarbij essentiële onderdelen", zo legt Van Hauwaert uit. Hij vervolgt: "In het rapport staat duidelijk wat er met elke bunker zal gebeuren en

je kunt er ook lezen hoe de bestaande glooiingen worden gebruikt in de nieuwe bunkervormen. Er was echter geen budget om de volledige baan te laten opmeten en er waren ook geen gedetailleerde tekeningen voorhanden. Daarom ben ik bijna dagelijks aanwezig op de golfbaan. Het is veel 'terplaatse' werk, zoals Tom Simpson in die tijd ook deed. Met de hulp van de zeer ervaren aannemer en shaper, komen we tot een gezamenlijk resultaat."

Landschap in beweging

Het dilemma met de bestaande bunkers was, dat ze geen vorm meer hadden en dikwijls naast de green lagen zonder enig verband met deze te hebben. Er was volgens Van Hauwaert geen harmonie meer. De bunkers werden in de loop der jaren alleen maar groter en groter. De voorkan-

ten waren met zoveel zand opgestapeld dat de ballen nog amper in het zand terecht kwamen. Ondanks dit, werd de baan in 2007 nog verkozen tot beste baan in België samen met Royal Zoute GC (volgens Peugeot Guide). Van Hauwaert: "De hernieuwde bunkers worden veel kleiner gemaakt en aan de natuurlijke omgeving aangepast om meer harmonie te creëren. De bunkers moeten visueel mooi in de omgeving passen. Voor ons was het belangrijk iets te bieden dat oogt alsof het er al honderd jaar ligt. En daarom is het eigenlijk de omgeving met de bestaande glooiingen zelf, die ons de stijl van de bunkers heeft gegeven. Ik ben in elke individuele bunker gaan staan en heb gekeken naar wat er omheen aanwezig was van bewegingen in het landschap. Die bewegingen heb ik gebruikt om de bunkers te vormen."

De werkzaamheden startte midden november 2007 en zullen midden februari klaar zijn. "Het gaat over een volledige vernieuwing van alle 63 bunkers op de championship course. En daarbij werken we niet alleen aan de zandoppervlakte en de bunkerranden. Nee, ook hebben we oog voor het omringende speelveld, zodat de integratie in het landschap perfect is. We gaan als volgt te werk. De shaper doet het werk met de kraan. Vervolgens komt de finisher, de man die met de voeten alles aandrukt en met een rijf voor een mooie afwerking zorgt. Hij legt ook de eerste grasmatten onderaan de bunker. De greenkeepers van RAGC werken de zoden af en brengen ook het nieuwe zand aan.", legt de ontwerper uit. Het team werkt zo bunker voor bunker af, zodat

"Ik ben in elke individuele bunker gaan staan en heb gekeken naar wat er omheen aanwezig was van bewegingen in het landschap."

de baan ook bespeelbaar blijft. Van Hauwaert: "Elke dag wordt per mail doorgegeven waar er gewerkt wordt. En tenzij de green of wintergreen te dicht bij de werkplaats ligt wordt er gewoon doorgespeeld. Anders zetten we een voorlopige wintergreen van maximaal twee dagen. De leden hebben dus helemaal geen hinder van de werkzaamheden. De bunkers zijn ook onmiddellijk speelklaar. Wel wordt uitdrukkelijk verzocht om niet over de steile wanden te lopen, aangezien het gras nog geen wortels geschoten heeft."

Weinig onderhoud

Naast het landschap wordt de vorm van de bunkers wordt mede bepaald door het beschikbare budget voor onderhoud. De golfbaanarchitect kreeg dan ook de opdracht om bunkers die laag in onderhoud zijn te realiseren. Van Hauwaert: "Om het onderhoud van de baan te beperken wordt er gebruik gemaakt van specifieke graszoden (100% festuca op de bunkerranden, een lokale natuurlijke grassoort) welke op dezelfde ondergrond groeien dan de baan en dus geen tussenlaag creëren. Dankzij deze zullen de kanten van de bunkers minder vaak gemaaid moeten worden. De kanten aan de fairways en greens krijgen rondere vormen zodat de grasmaaiers

Hole 7, linkse greenbunker tijdens het leggen van de grasmatten. Er wordt eerst een mat rondom gelegd tot onderaan de bunker, dan wordt deze opgevuld met 10cm zand.

Hole 7, linkse green bunker na het shapen (graszoden en nieuw zand).

Onderhoud van de toekomstige bunkers

- de bunkers zijn niet onderhoudsvrij, maar wel onderhoudsvriendelijk
- paar keer per jaar de randen afsnijden met een bosmaaier met een blad op (lieft geen nylondraad)
- geen 'Flymo' werk, aangezien de randen wild zullen blijven, (vooral aan de steilere kanten, en de kanten welke buitenspel zijn, zoals aan de rough kant, enz)
- sommige kanten worden regelmatig onderhouden (kant van de green en de fairway, zodat de bal er gemakkelijker inrolt)
- bunkerzand diepte regelmatig controleren en bijvullen wanneer dit noodzakelijk is (10cm dikke laag houden)
- regelmatig het zand van de steile wanden afblazen of borstelen

"Voor ons was het belangrijk iets te bieden dat oogt alsof het er al 100 jaar ligt."

dichter bij de bunkers kunnen maaien en ook de ballen er gemakkelijk inrollen. Buiten het spel wordt het maaien tot een minimum herleid (tussen 0- 1/jaar) en blijven de vormen onregelmatig. En dat geeft een heel natuurlijk effect." Op sommige bunkers wordt zelfs heide terug aangebracht, welke in het verleden massaal aanwezig was. De groei wordt nu terug gestimuleerd door volledige oppervlaktes af te schrapen. "Heide is zeer gevoelig voor intensief gebruik, zeker wanneer er constant zand tegenaan geslagen wordt", weet Van Hauwaert. Er wordt gekozen voor een fijn gewassen zand (0-1mm), bij Bas Van Buren aangekocht en waarvan volgens hem de prachtige kleur ook uitstekend past in de omgeving.

Hoewel in het ontwerp en bij de aanleg rekening is gehouden met het drukken van toekomstige onderhoudskosten van de bunkers, blijft onderhoud natuurlijk een noodzaak. "Tegen het einde van de werkzaamheden zullen wij een uitgebreid programma op papier zetten voor het nieuwe onderhoudsprogramma. Op 18 februari hebben wij trouwens een rondleiding te geven aan de Vlaamse en Nederlandse greenkeepers", aldus van Hauwaert.

Het werk wordt uitgevoerd door het gespecialiseerd team van Diamond Golf Architects met de hulp van een gerenommeerd Duits bedrijf, Golf Tech onder leiding van de engelse topaannemer, Andrew Jeffery.

Met dank aan Dimitri van Hauwaert. Meer informatie over deze golfbaanarchitect vindt u op www.diga.be

Hole 13, machine in bunker tijdens de werkzaamheden.

Hole 13, aan de linkerkant van de green is een bunker verwijderd en een 15 tal grote bomen.

Royal Antwerp Golf Course in vogelvlucht

De geschiedenis van de club begint in 1888. W.J.R. Watson nodigt een paar engelse vrienden en golfspelers uit in Wilrijk (Antwerpen). Samen gaan zij het eerste Comité vormen onder leiding van Watson. Een jaar later heeft de club al twintig leden. In 1901 telt de club een 50tal leden. Het lidmaatschap wordt ook aan vrouwen geopend, wat heel uitzonderlijk was voor die tijd. Negen jaar later worden 40ha aangekocht in Kapellen-Bos (20km ten noorden van Antwerpen) met de bedoeling daar naar toe te verhuizen. Een nieuwe vennootschap wordt opgericht. Willy Park Jr. tekent de plannen voor de nieuwe 18 holes baan en in september 1912 heeft de officiële opening plaats met nieuwe voorzitter John Proctor.

In 1925 geeft Koning Albert I de mogelijkheid aan de club om het woord "Royal" aan de naam toe te voegen. Datzelfde jaar kiest de club voor de kleuren van Antwerpen: rood en wit. In 1928 verkoopt een buurman van de golfclub zijn eigendom van 75 ha. Een unieke kans die de club grijpt met het aankopen van 30 ha extra. De uitbreiding van de golfbaan wordt aan Tom Simpson toevertrouwd. Zijn plannen krijgen snel goedkeuring. De oppervlakte waarover hij beschikt geeft hem de mogelijkheid om een baan te ontwerpen waar bijna alle holes vrij grote lengte krijgen en veel "doglegs" die zijn trots maakten. RAGC heeft 12 "doglegs" voor 18 holes. Drie van hen spelen van links naar rechts, alle anderen andersom. "Those who are straight do not even play straight." De nieuwe baan is klaar in 1930 en bestaat uit een 18 holes "championship course" en een 9holes "compact course" waarvan alle holes perfect in de omgeving passen.